

**ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА
КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2019 г.**

**информация за състоянието и изменението на основните активи, пасиви,
приходи и разходи**

(на основание т. 1.4 от Заповед № 1338 от 22.12.2015 г.
на министъра на финансите)

Софийският университет “Св. Климент Охридски” е държавен университет, юридическо лице със седалище град София - национално средище за висше образование, наука и култура.

В структурата на Университета са включени 19 основни звена (факултети и департаменти) и обслужващи дейността структури

Активите, пасивите, приходите и разходите на тези звена формират общия баланс на Университета за 2019 г.

При организацията и осъществяването на годишното счетоводно приключване и при съставянето на годишния финансов отчет за 2018 г., Софийският университет “Св. Климент Охридски” прилага следните нормативни актове:

1. Закона за счетоводството с направените в него изменения и допълнения.
2. Закона за публичните финанси
3. Закон за корпоративното подоходно облагане
4. ЕБК за 2019 г.
5. Изискванията на сметкоплана на бюджетните предприятия
6. Национални счетоводни стандарти (отм.)
7. Подзаконовите нормативни актове на Министерство на финансите- писма и указания

В чл. 166, ал. 1 от Закона публичните финанси е определено, че бюджетните организации изготвят и представят годишните си финансови отчети на база сметкоплана, счетоводните стандарти и методическите указания на Министъра на финансите, предвидени в чл. 164, ал. 1 и 3 на същия закон.

Въз основа на тези законови разпоредби, с писмо № ДДС 20 от 14.12.2004 г. Министерство на финансите регламентира приложимостта на Националните счетоводни стандарти в отчетността на бюджетните организации.

За допълнително уточняване начина на отчитане на определени приходи и разходи с писмо ДДС № 06 от 23.12.2019г. Министерство на финансите дава допълнителни указания за годишното приключване и съставяне на оборотните ведомости и отчетите за касовото изпълнение за 2019 г.

Целта на годишния финансов отчет на Университета е вярно и честно да представи имущественото и финансовото му състояние, получения финансов резултат и измененията в паричните потоци през годината.

Качествените характеристики на годишния финансов отчет са разбираемост, уместност, надежност и сравнимост.

Изискванията, които са спазени при изготвянето на баланса и оборотната ведомост са:

- Съответствие на отразените стопански, финансови и счетоводни операции с действащото законодателство;
- Достоверност и пълнота на отразената финансова информация в годишната оборотна ведомост е в годишния баланс;
- Извършени годишни инвентаризации на активите и пасивите и осчетоводяване на резултатите от тях;
- Прилагана утвърдена счетоводна политика и индивидуален сметкоплан;
- Съответствие на формата, съдържанието, изготвянето и представянето на годишния баланс с нормативните изисквания;
- Съответствие на приложенията със съдържанието на баланса и оборотната ведомост.

Софийският университет “Св. Климент Охридски” на основание заповед на Министъра на финансите № ЗМФ 1338 от 21.12.2015 г. изготвя годишен финансов отчет, включващ следните елементи:

1. Баланс
2. Отчет за приходите и разходите
3. Отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средства от Европейския съюз и сметките за чужди средства
4. Приложения :

4.1 Информация за изменението на показателите по бюджета и сметките за средства от Европейския съюз, включително информация за касовите разходи по функции и групи съгласно ЕБК

4.2 Оповестявания за свързани лица

Основните елементи в годишния финансов отчет на Софийския университет "Св. Климент Охридски" са свързани с двете насоки на отчетност:

- Отчетност на касова основа;
- Отчетност на начислена основа.

При отчетността на касова основа са обхванати единствено паричните потоци за текущата отчетна година с цел съпоставимост и възможност за контрол.

При счетоводната отчетност са приложени всички фундаментални счетоводни концепции, правила, принципи и бази. Възникналите активи, пасиви, приходи и разходи са идентифицирани по отделните бюджети, сметки, проекти и програми. Дебитните и кредитните салда на синтетичните счетоводни сметки в оборотните ведомости по отчетни групи (Бюджети, сметки за средства от Европейския съюз и Други сметки и дейности) са информационен източник за съответните статии в баланса. Той е съставен в лева и хиляди лева.

При извършването на годишното счетоводно приключване в Софийския университет "Св. Климент Охридски" е направен обстоен преглед на текущото счетоводно отчитане и на пълнотата на изискващата се към него документация. Предприети са следните действия:

1. Анализирани са взаимоотношенията с финансиращия орган- МОН;
2. Анализирани са взаимоотношенията с дебиторите и кредиторите;
3. Анализирани са взаимоотношенията с други организации и лица;
4. Извършена е инвентаризация на активите и пасивите и са отразени резултатите от нея.
5. Уточнени са вътрешните разчети със звената и факултетите, както и между отделните отчетни групи
6. Отразени са като текущи приходи и разходи, които се отнасят за отчетния период, независимо от факта, че някои от документите са постъпили в първите дни на следващата година. За целта са направени счетоводни записвания по сметки 4971 и 4978, 4961, 4970. Така същите са отчетени като приход и разход, но не са признати за задължение за текущата година.

НАЧАЛНИ САЛДА ЗА 2019 г.

Годишното приключване на счетоводните сметки от 2018 г. и формирането на началните салда за 2019 г. е извършено и е осигурена информацията за изготвяне на оборотната ведомост:

- сметките от раздел 6 в зависимост от това в коя отчетна група се водят, се приключват със съответните сметки - 1201
- сметките от раздел 7 се приключват съответно със сметки 1201;
- задбалансовите сметки са приключени съобразно указанията, както следва:
  - сметка 1201 се приключва със сметка 1101;

СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Изискванията на ЗКПО чл. 28, според който бюджетните предприятия се облагат с данък върху приходите от дейностите си по чл. 4, ал. 1 от същия закон, вместо с корпоративен данък освободи Университета от задължението в края на годината да съставя отчет за приходите и разходите от стопанска дейност, тъй като облагането се извършва въз основа на приходите, а не на нетния финансов резултат от тази дейност.

Съгласно чл. 61, ал. 1 от ЗКПО, 50 % от начисления данък се преотстъпва, ако извършваната стопанска дейност (отдавано под наем имущество) е пряко свързана или е помощна за осъществяване на основната дейност.

СУ "Св. Климент Охридски" извършва стопанска дейност с цел да подпомогне изпълнението на основните си функции, които се финансират с бюджетни средства. Тази дейност е допълнителна, съпътстваща, неразривно свързана и осъществявана успоредно с основната дейност.

Съгласно разпоредбите на т. 12.2.14 от указанията на Министерство на финансите ДДС № 20 от 14.12.2004 г. ефектът от преотстъпването на данъка върху приходите от стопанската дейност е неразделна част от начисляването, т.е. по счетоводни сметки 4512 и 7190 е отразен ефективният му дължим размер, определен на база на номиналната ставка за данъка, намалена с процента на преотстъпването. Отразяването на сумата на преотстъпления данък е по счетоводни сметки 7014 и 7682.

Промяната на ЗКПО и създаването на чл. 28, според който бюджетните предприятия се облагат с данък върху приходите от дейностите си по чл. 4, ал. 1 от същия закон, вместо с корпоративен данък освободи Университета от задължението в края на годината да съставя отчет за приходите и разходите от стопанска дейност, тъй като облагането се извършва въз основа на приходите, а не на нетния финансов резултат от тази дейност.

Съгласно чл. 61, ал. 1 от ЗКПО, 50% от начисления данък се преотстъпва, ако извършваната стопанска дейност (отдавано под наем имущество) е пряко свързана или е помощна за осъществяване на основната дейност.

СУ "Св. Климент Охридски" извършва стопанска дейност с цел да подпомогне изпълнението на основните си функции, които се финансират с бюджетни средства. Тази дейност е допълнителна, съпътстваща, неразривно свързана и осъществявана успоредно с основната дейност.

ДАРЕНИЯ

За подпомагане дейността на Университета и за ускоряване разрешаването на определени проблеми, през 2019г. са постъпвали дарения. В преобладаващата си част, даренията са целеви, като дарителят е определил начинът и направлението, по които безвъзмездно получените средства или имущество следва да се използват, както и целите, които е необходимо да се постигнат.

За отразяване на безвъзмездно получените парични средства, дълготрайни активи или материални запаси са използвани счетоводни сметки от гр. 20, 30 или 50 срещу кредитиране на сметки от група 74.

ОЦЕНКИ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

На основание т. 16.24 от ДДС № 20 от 14.12.2004 г. бюджетните организации следва да извършват най-малко на две години преглед на ДМА за обезценка за отразяване в счетоводния баланс справедливата стойност на имущественото и финансовото състояние. В рамките на 2018г. не извършвана обезценка по този ред, с оглед на което през 2019 г. е започнала такава но резултатите от нея ще бъдат отразени в 2020г.. Начислени са амортизации съгласно утвърдени амортизационни планове. Софийски университет прилага линейния метод на амортизация, при който разходът за амортизация се разпределя пропорционално на периодите, които обхващат предполагаемия срок на годност на даден амортизируем актив.

Отчетната стойност на напълно амортизираните ДМА – по групи активи за 2019 г. са както следва:

- 2041 Компютри и хардуерно оборудване 1 288 766.42 лв.
- 2049 Други машини, съоразения и оборудване 73 939.15 лв.

През 2019г. няма напълно амортизирани нематериални активи .

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ

На основание на заповед на Ректора и в изпълнение на разпоредбите на Закона за счетоводството през 2019 г. е извършена инвентаризация на активите и пасивите с цел постигане на пълно съответствие между действителното им състояние и документалното им отразяване по счетоводните регистри за осигуряване на достоверно представяне на имущественото и финансовото състояние на Университета. Съставени са необходимите инвентаризационни описи, сравнителни ведомости и протоколи. Установените излишъци са заприходени, направени са предложения за брак. Одобрените предложения за бракуване са осчетоводени.

ВЗЕМАНИЯ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Извършвани корективи на вземания и задължения в т.ч. корективи на приходи по проекти 7402.

Начислени са провизии свързани с разходи за персонал. Не са начислявани нови провизии за вземания.

Просрочените вземания са по сключени договори за наем, а просрочените задължения са към доставчици и местни данъци и такси.

Закупените книги за библиотеките са отчетени в Други сметки и дейности.

В края на годината заемообразно са прехвърлени 4 000 000 лв. от НИС при СУ към бюджета. Средствата са необходими за обезпечаване на неотложни плащания. Заемът ще се възстановява през следващата година, като плащанията по проекти ще се извършва от собствени бюджетни средства.

ТРАНСФЕРИ

Трансфери за поети осигурителни вноски

Отчитането на вноските за държавно обществено осигуряване, здравно-осигурителните вноски и вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване е извършвано съгласно писмо на МФ ДДС № 01/2003 г.

След извършване на съпоставка на сумата по УТОЧНЕН ПЛАН по § 32-30 и ОТЧЕТ на §§ 32-30 и 69-00 при спазване на указанията по ДДС 01/2003 г. се установи следното:

1. Сумата на отчетните данни за §§ 32-30 и 69-00 от ЕБК е по-малък от размера на уточнения план за § 32-30 лв., следователно:

От отчетните данни за §§ 32-30 и §§ 69-00 изваждаме субсидията по уточнен план. Размерът на по-малко получената сума е 330 986 лв.. Сумата е отчетена по § 69-08 “корективен трансфер за поети осигурителни вноски” със знак “минус” и по § 89-03 със знак “минус”.

2. От отчетните данни на § 69-00 изваждаме размера на превишението по т.1). Сумата е отчетена по § 69-09 “разпределени суми на трансфери за поети осигурителни вноски” с “минус” и по § 32-30 със знак “плюс”. След тези записвания, сборът на § 69-00 е нулев.

Това кореспондира с указанията, дадени с писмото на МФ, че при изготвянето на отчетите за касовото изпълнение на бюджета от страна на първостепенния разпоредител следва да бъдат извършени и включени за 2019 г. операциите по т. 59 от ДДС № 01 /2003 г. (а именно):

Последната операция, с която се финализира отчетният процес по прилагането на схемата в системата на първостепенния разпоредител, е процедурата по отнасяне на салдото на § 69-00 и сметки 759 по съответния параграф и сметка за трансферите между първостепенния разпоредител и ЦБ.

Сумата на отчетните данни за §§ 69-00 от ЕБК се прехвърля чрез § 69-09 и сметка 7599 по съответния § 31-xx /сметка 7511/ въз основа на извършени от първостепенния разпоредител счетоводни записвания на касова и начислена основа, както следва:

<p>Записване на <i>касова</i> основа по <i>ЕБК</i> в края на <i>отчетната</i> година</p> <p>§ 69-09 (-) / § 31-xx (+)</p> <p>(с отчетената до момента сума по §§ 69-05, 69-06, 69-07 и 69-08 в <i>сборния бюджет</i> на първостепенния разпоредител)</p> <p>Записването се включва в отчета за касовото изпълнение на бюджета на първостепенния разпоредител за</p>	<p>Записване на <i>начислена</i> основа по <i>СБП</i> в края на <i>отчетната</i> година</p> <p>Дт с/ка 7599 / Кт с/ка 7511</p> <p>(с отчетената до момента сума по §§ 69-05, 69-06, 69-07 и 69-08 в <i>сборния бюджет</i> на първост. разпоредител)</p> <p>Записването се отразява в “<i>БЮДЖЕТИ</i>” на датата на</p>
---	--

отчетната година.	записването по ЕБК в същата отчетна година.
-------------------	---

След тези записвания сборните крайни салда на § 69-00 и сметки 759 са нулеви

Крайната стойност по подпараграфа § 89-03 е формира както следва

- 214 394 лв. възстановена разлика формирана през 2018 г.
- 330 986 лв. разлика за възстановяване през 2020г. формирана през 2019г.

Отчетени по § 89-03 през 2019г. 545 381 лв.

На основание указания на Министерство на финансите, ДДС № 1 от 2003 г. е осчетоводен отчетеният размер на субсидията за поети осигурителни вноски по счетоводна сметка 7599 и 7522.

Отчетените средства по параграф 69-05 и параграф 69-09 са начислени съответно по счетоводни сметки 7595 и 7599 и остават като салда в края на годината, за коректно отчитане на операциите и равнения, съгласно ДДС № 1 от 2003 г.”

На основание ДДС 6/2008 и ДДС 1/2003г средствата за трансфери за осигуровки по извънбюджетни сметки и фондове свързани с изпълнение на проекти от структурни фондове по които бенефициент е Университета са отчетени по съответните подпараграфи от параграф 69-00. Крайното салдо е нулево а сборът от натрупаните трансфери за осигуровки по §69-05, § 69-06 и §69-07 е прехвърлен в §69-08 с обратен знак едновременно с отразяването му в § 88-03 във формите за отчитане на средства от ЕС. В отчет за изпълнението на бюджета е посочена в подпараграф 69-08 като крайното му състояние следното

§69-08 – 896 304 (представляват отчетени суми за трансфери по осигурителни вноски средствата от Европейския съюз и други междундародни проекти 410 446 лв. и 330 986 лв. разлика между лимит и отчет по субсидията в изпълнение на ДДС 01/2003.)

ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Обезщетенията за освобождаване от работа и при пенсиониране са начислени като разход за персонал по съответните сметки от подгрупа 604 съгласно т. 4.3 от НСС 19.

Сумите за неизползвани платени годишни отпуски по реда на Национален счетоводен стандарт 19 към края на предходната година са сторнирани в началото на 2018 г., като са отразени по счетоводни сметки 4230 и 6048 и са начислени провизии за задължения към персонала, които включват очакваните разходи за натрупващ се платен годишен отпуск, които ще се ползват през 2019 г. Сумата е отразена по счетоводни сметки 6047 и 4230.

Начислената сума от предходната година е сторнирана в началото на отчетната година изцяло и наведнъж, като е съставена счетоводната статия:

Дт с-ка 4230 / Кт с-ка 6048

При отчитането на разходите за провизии на персонала са взети предвид следните фактори:

- Очакваното равнище на работните заплати през 2019 г.;
- Структурата и броят на персонала;
- Очакваният брой дни от натрупващите се отпуски, които ще се ползват през 2020 г.
- Структурата на начислените разходи - за отпуски и за приспадащите се върху тях осигурителни вноски на база на размерите и съотношенията, приложими през 2020г.
- Изплатените обезщетения през предходната година

Последователното прилагане на принципа на текущо начисляване изисква да бъдат начислени приходите и разходите, натрупани и отнасящи се за съответния период, независимо, че съответният първичен документ за операцията (фактура и др.) може да се издаде / получи в следващ отчетен период. В тази връзка, за 2019 г. са начислени разходите за отопление, ел. енергия, вода, телефон, и други, независимо, че фактурите от доставчиците са издадени с дата - следващата отчетна година.

Текущо през годината не са извършвани процедури по приключване на приходните и разходните сметки от раздели 6 и 7 от СБП, както и на задбалансовите сметки за отчитане на потоци.

За всяка отчетна група – “Бюджети”, “Сметки за средства от Европейския съюз” и “Други сметки и дейности” са изготвени отделни оборотни ведомости

След датата на изготвяне на баланса на основание на утвърдената счетоводна политика не са настъпили събития, които могат да окажат влияние на баланса и отчета за 2019 г.

Дари Иванов

вид Главен счетоводител